

המחלקה להיסטוריה כללית

ראש המחלקה:	ד"ר הילדה נסימי
פרופ' אמריטוס:	ח' גניזי, מ' כהן, ר' קצוף, ש' שוורצפוקס, א' בלפר, מ' גת
פרופסור חבר:	מ' גריילסאמר, א' פרידמן, ד' סט'צ'ינסקי, ד' דוויק, י' ליברזון
מרצה בכיר:	ה' נסימי, ד' אברהם, י' פוקס
מרצה:	ט' טובי, ז' מאור
מורה:	א' בר נוי, א' גיגר, פ' לוי,
דואר אלקטרוני:	General-History.dept@biu.ac.il
טלפון:	03 - 5318390
פקס:	03 - 5358390
טל' מידע קולי:	03 - 5301000
מיקום:	בניין מדעי היהדות 410, קומה 2 חדר 214

תואר ראשון

מטרת הלימודים במחלקה היא להקנות לסטודנט ידע ויכולת ניתוח של תהליכים היסטוריים. במחלקה מספר מסלולי לימוד מתוכננים על הסטודנט לבחור את המסלול המתאים לו. בהמשך מפורטים המסלולים והדרישות לכל אחד מהם.

בכל מסלול מחולקים הלימודים כדלקמן:

1. א. [קורסי מבוא](#) - אותם יש ללמוד **בשנה א'**. קורסים אלה מורכבים מהרצאות ותרגילים.
ב. [קורסי עזר](#) - אותם יש ללמוד **בשנה א'**.
2. [קורסים מתקדמים](#) - כל סטודנט חייב ללמוד קורסים מתקדמים משני סוגים:
א. [הרצאות](#) - בקורסים אלו חייבים בבחינה בלבד וניתן לחלק אותם על פני שלוש שנות הלימודים. מספרם נקבע לפי הדרישות בכל מסלול.
יש לשים לב היטב למספרי הקבוצות. יש קבוצות המיועדות לתלמידי תארים מתקדמים בלבד!
ב. [סמינרים בסיסיים](#) - בכל אחד מהקורסים חייבים במטלה וברפרט ויש ללמוד אותם **משנה ב'**. מספרם נקבע לפי הדרישות בכל מסלול.
כדי לשפר את סיכויי הצלחה בסמינרים, המחלקה ממליצה לסטודנטים ללמוד 2 קורסי סמינר בסיסי בשנת הלימודים השנייה.

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

3. **קורסים מחוץ למחלקה** - במקרה שדרישות המסלול כוללות קורסים מחוץ למחלקה נרשמים לאותם קורסים במחלקה המוזכרת והמטלות בקורס נקבעות בה.
4. **סמינרים מתקדמים** - נלמדים בשנת הלימודים השניה והשלישית ומחויבים בעבודה סמינריונית.
- א. **ההרשמה וההשתתפות בסמינריונים מותנית בסיום קורס העזר וקורסי המבוא והתרגילים בתקופה בה עוסק הסמינר.**
- ב. תלמיד שלא הגיש את העבודות הסמינריוניות עד שנתיים לאחר שמיעת הסמינר, ישתתף בסמינר חדש.
- נא לשים לב:**
- כל נושא של סמינר מופיע ברשימת הקורסים פעמיים. במספרי קורס וקבוצה שונים – פעם כסמינר מתקדם (קבוצה 20) ופעם כסמינר בסיסי (קבוצה 10), אולם ניתן ללמוד כל נושא רק פעם אחת, לפי תכנית הלימודים.
5. תלמיד העולה לשנה ב' ומבקש ללמוד סמינר בשנה זו יוכל לעשות זאת באמצעות 'פניה למזכירות' במערכת פריאל **אם יעמוד בתנאים הבאים:**
1. קבלת ציון 85 ומעלה בקורס המבוא בתקופה בה עוסק הסמינריון
  2. עבר בהצלחה את הקורס 'אוריינות אקדמית בהיסטוריה'
  3. רשום לסמינר בסיסי אחד לפחות.
6. המחלקה ממליצה לסטודנטים ללמוד קורס אחד בתולדות ישראל במסגרת החובות ללימודי יסוד ביהדות.
7. **הפסקת לימודים:** המחלקה ממליצה לכל תלמידיה לא להפסיק את רצף הלימודים עד לסיום התואר הראשון. תלמיד שהפסיק את לימודיו במחלקה למעלה משנתיים, תשקול ועדת ההוראה של המחלקה באלו קורסים לחייבו, על מנת לחדש לימודיו.
8. **תעודת הוראה:** לתלמידים המתעתדים ללמוד בתוכנית להכשרת מורים מומלץ ללמוד את הקורסים הכלליים במחלקה לתולדות ישראל, מתוך רשימת ההשלמות הנדרשת לתעודת הוראה.

מסלולי הלימוד במחלקה:

- א. 18110 מורחב
- ב. 18252 דו-ראשי מובנה*
- ג. 18262 דו-ראשי לא מובנה**
- * קיימת אפשרות לצירוף לימודים של שני מקצועות ראשיים הקרובים זה לזה, כאשר הסכום הכולל של צירוף לימודים כזה הוא 51 ש"ש, ושניהם יוגדרו כמקצוע ראשי.
- במחלקתנו קיימים צירופים עם המחלקות הבאות: לימודי ארץ-ישראל, מדעי המדינה, תולדות ישראל, לימודים קלאסיים, ספרות משווה, פילוסופיה, תכנית לב.א. כללי במדעי הרוח, החוג המשולב במדעי היהדות (אמנות יהודית) לימודי מזרח תיכון, תרבות צרפת, מידענות ותנ"ך
- ** קיימת אפשרות ללמוד היסטוריה כללית בצירוף של כל מקצוע ראשי אחר כאשר הסכום הכולל של צירוף לימודים כזה הוא 56 ש"ש, ושניהם יוגדרו כמקצוע ראשי.

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

דרישות למסלול מורחב (18110)

קורסי יסוד וקורסי עזר (סה"כ 14 נ"ז)

1	מבוא לתולדות יוון: מהתחלות לפוליס	181011
1	מבוא לתולדות יוון: מלחמה ושלוש ביוון	181012
1	מבוא לתולדות רומא: מהתחלות לרפובליקה בשיאה	181013
1	מבוא לתולדות רומא: מרפובליקה לקיסרות	181014
1	מבוא לימי הביניים המוקדמים	181020
1	תרגיל מבוא לימי הביניים המוקדמים	181021
1	מבוא לימי הביניים הגבוהים	181022
1	תרגיל מבוא לימי הביניים הגבוהים	181023
1	מבוא לתולדות העת החדשה: עליית המערב	181030
1	סוגיות בתולדות העת החדשה: עליית המערב	181031
1	מבוא לתולדות העת החדשה: מהמהפכה הצרפתית למלחמת העולם השנייה	181032
1	סוגיות בתולדות העת החדשה: מהמהפכה הצרפתית למלחמת העולם השנייה	181033
2	אוריינות אקדמית בהיסטוריה	181001

קורסי בחירה (סה"כ 24 נ"ז)

יוון /רומי/ ימ"ב	8 נ"ז
עת חדשה	16 נ"ז

סמינרים בסיסיים (סה"כ 4 נ"ז)

יוון/רומי / ימ"ב	2 נ"ז
עת חדשה	4 נ"ז

סמינרים מתקדמים (סה"כ 4 נ"ז)

יוון/רומי/ימ"ב/ עת חדשה	4 נ"ז
-------------------------	-------

רשימה מפורטת של הקורסים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/627>

טבלת מעקב להשלמת חובות מסלול מורחב ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/356>

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

דרישות למסלול דו-ראשי מובנה (18252)

בצירוף אחת מן המחלקות הבאות: לימודי ארץ-ישראל, מדעי המדינה, תולדות ישראל, לימודים קלאסיים, ספרות משווה, פילוסופיה, תכנית לב.א. רב תחומי במדעי הרוח, החוג המשולב במדעי היהדות, אמנות יהודית, גיאוגרפיה, לימודי מידע, לימודי מזרח תיכון .

קורסי יסוד וקורסי עזר (סה"כ 14 נ"ז)

1	מבוא לתולדות יוון: מהתחלות לפוליס	181011
1	מבוא לתולדות יוון: מלחמה ושלום ביוון	181012
1	מבוא לתולדות רומא: מהתחלות לרפובליקה בשיאה	181013
1	מבוא לתולדות רומא: מרפובליקה לקיסרות	181014
1	מבוא לימי הביניים המוקדמים	181020
1	תרגיל מבוא לימי הביניים המוקדמים	181021
1	מבוא לימי הביניים הגבוהים	181022
1	תרגיל מבוא לימי הביניים הגבוהים	181023
1	מבוא לתולדות העת החדשה: עליית המערב	181030
1	סוגיות בתולדות העת החדשה: עליית המערב	181031
1	מבוא לתולדות העת החדשה: מהמהפכה הצרפתית למלחמת העולם השנייה	181032
1	סוגיות בתולדות העת החדשה: מהמהפכה הצרפתית למלחמת העולם השנייה	181033
2	אוריינות אקדמית בהיסטוריה	181001

קורסי בחירה (סה"כ 6 נ"ז)

יוון/רומי/ימ"ב 2 נ"ז
עת חדשה 4 נ"ז

סמינרים בסיסיים (סה"כ 4 נ"ז)

יוון/רומי/ימ"ב/ עת חדשה 4 נ"ז

סמינר מתקדם (סה"כ 2 נ"ז)

יוון/רומי/ימ"ב/ עת חדשה 2 נ"ז

רשימה מפורטת של הקורסים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/627>

טבלת מעקב להשלמת חובות מסלול דו ראשי מובנה ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/356>

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

דרישות למסלול דו-ראשי לא מובנה (18262)

קורסי יסוד וקורסי עזר (סה"כ 14 נ"ז)		
1	מבוא לתולדות יוון: מהתחלות לפוליס	181011
1	מבוא לתולדות יוון: מלחמה ושלום ביוון	181012
1	מבוא לתולדות רומא: מהתחלות לרפובליקה בשיאה	181013
1	מבוא לתולדות רומא: מרפובליקה לקיסרות	181014
1	מבוא לימי הביניים המוקדמים	181020
1	תרגיל מבוא לימי הביניים המוקדמים	181021
1	מבוא לימי הביניים הגבוהים	181022
1	תרגיל מבוא לימי הביניים הגבוהים	181023
1	מבוא לתולדות העת החדשה: עליית המערב	181030
1	סוגיות בתולדות העת החדשה: עליית המערב	181031
1	מבוא לתולדות העת החדשה: מהמהפכה הצרפתית למלחמת העולם השנייה	181032
1	סוגיות בתולדות העת החדשה: מהמהפכה הצרפתית למלחמת העולם השנייה	181033
2	אוריינות אקדמית בהיסטוריה	181001

קורסי בחירה (סה"כ 8 נ"ז)

יוון/רומי/ימ"ב	2 נ"ז
עת חדשה	4 נ"ז

סמינרים בסיסיים (סה"כ 4 נ"ז)

יוון/רומי/ימ"ב/ עת חדשה 4 נ"ז

סמינריונים (סה"כ 2 נ"ז)

יוון/רומי/ימ"ב/ עת חדשה 2 נ"ז

רשימה מפורטת של הקורסים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/627>

טבלת מעקב להשלמת חובות מסלול דו ראשי לא מובנה ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/356>

מסלול ישיר לתואר שני:

קיימת אפשרות להתקבל למסלול ישיר לתואר שני.
תלמידי שנה ראשונה - ההצטרפות מותנית בנתוני קבלה גבוהים.
תלמידי השנה השנייה או השלישית - ההצטרפות מותנית בממוצע ציונים גבוה.
פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות המחלקה.

תואר שני

קיימים שני מסלולים:

- א. **מסלול א'** - מסלול מחקרי הכולל ביצוע מחקר והגשת עבודת גמר בכתב
- ב. **מסלול ב'** - מסלול עיוני ללא עבודת מחקר (תכנית רגילה ותכנית מורים)
תכנית 'מדע והלכה' נלמדת בשלושה סמסטרים

מגמות (במסלול א' בלבד)

- א. תקופת יוון ורומי*
- ב. תקופת ימי הביניים
- ג. תקופת העת החדשה

* במגמה זו חלק מהקורסים יילמדו במחלקה ללימודים קלאסיים.

מסלול א'

1. הלומדים במסלול זה, הדורש הגשת תיזה, חייבים ב- 12 ש"ש כדלקמן:
  - א. סמינריון בהיסטוריה והיסטוריוגרפיה, על התלמיד להגיש רפרט בכתב (2 ש"ש).
  - ב. 1 סמינריון, על התלמיד להגיש עבודה סמינריונית (2 ש"ש).
  - ג. 2 קורסים לתואר שני, על התלמיד להגיש רפרט (4 ש"ש).
  - ד. 2 קורסים במחלקה או במחלקות אחרות על-פי החלטת ראש המחלקה או יועץ (2 ש"ש).
2. **סמינר מחלקתי** - ההשתתפות חובה בכל שנה משנות הלימודים לתואר.
3. **ידעית שפות:**
  - א. אנגלית לתואר שני.
  - ב. שפה זרה נוספת ברמת מתקדמים, בהתאם להמלצת המנחה וראש המחלקה.לימודי שפה אינם מקנים נקודות ואינם ניתנים להמרה במקום קורס תוכן גם במקרה של מעבר למסלול עיוני.

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

4. בחינת הגמר וביבליוגרפיה:

בחינת הגמר תיערך בעל-פה ותבסס על העבודה ועל הביבליוגרפיה שעליה מתבססת העבודה.

5. **הוראות לכתובת עבודת גמר:** בהתאם לתקנון הועדה לתואר שני.

6. **לימודי יהדות:** על פי הדרישות הכלליות לתואר השני.

הצעת מחקר יש להגיש עד סוף סמסטר א' בשנה"ל השניה.

רשימה מפורטת של הקורסים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/627>

טבלת מעקב להשלמת חובות מסלול מחקרי ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/356>

מסלול א' - תכנית מדע והלכה

1. הלומדים במסלול זה, הדורש הגשת תיזה, חייבים ב- 12 ש"ש כדלקמן:

א. קורסי מחקר-	3 ש"ש
ב. סמינריון, על התלימד להגיש עבודה סמינריונית -	2 ש"ש
ג. קורסי חובה -	4 ש"ש
ד. קורסי בחירה	3 ש"ש

רשימה מפורטת של הקורסים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/627>

2. **ידיעת שפות:**

- א. אנגלית לתואר שני.
- ב. שפה זרה נוספת ברמת מתקדמים, בהתאם להמלצת המנחה וראש המחלקה.
- לימודי שפה אינם מקנים נקודות ואינם ניתנים להמרה במקום קורס תוכן גם במקרה של מעבר למסלול עיוני.

3. **בחינת הגמר וביבליוגרפיה:**

בחינת הגמר תיערך בעל-פה ותבסס על העבודה ועל הביבליוגרפיה שעליה מתבססת העבודה.

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

4. הראות לכתובת עבודת גמר: בהתאם לתקנון הועדה לתואר שני.

5. לימודי יהדות: על פי הדרישות הכלליות לתואר השני.

הצעת מחקר יש להגיש עד סוף השנה הראשונה.

מסלול ב': תכנית רגילה

1. תלמידים במסלול זה חייבים ב - 18 ש"ש כדלקמן:

- א. סמינריון בהיסטוריה והיסטוריוגרפיה, על התלמיד להגיש רפרט בכתב (2 ש"ש).
- ב. 2 סמינריונים בתקופת ההתמחות, על התלמיד להגיש עבודות סמינריוניות (4 ש"ש).
- ג. 4 קורסים לתואר שני, על התלמיד להגיש רפרט (8 ש"ש).
- ד. 2 קורסים במחלקה (4 ש"ש)

2. סמינר מחלקתי: ההשתתפות חובה בכל שנה משנות הלימודים לתואר.

3. ידעת שפות:

- א. אנגלית לתואר שני.
(פרטים על מבחני המיון, רמות הקורסים שייקבעו והקריטריונים למתן פטור לזכאים – ראה בפרק המבוא בחוברת המידע של הועדה לתואר שני).
- ב. ראש המחלקה רשאי לחייב את התלמיד ללמוד שפה זרה נוספת במידה ותידרש לצרכי לימודיו.
לימודי שפה אינם מקנים נקודות ואינם ניתנים להמרה במקום קורס תוכן

4. לימודי יהדות:

על פי הדרישות הכלליות לתואר שני.

רשימה מפורטת של הקורסים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/627>

טבלת מעקב להשלמת חובות מסלול עיוני ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/356>

מסלול ב' – תכנית מיוחדת למורים (במסגרת המסלול העיוני, ללא עבודת גמר):

דרישות מוקדמות:

1. ציון ממוצע 76 ומעלה בלימודי תואר ראשון.
2. תעודת הוראה אקדמית.
3. מורים שאינם בעלי תואר אקדמי בהיסטוריה כללית יחויבו בקורסי השלמה עד 12 ש"ש. מורים שלמדו

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

במוסד אקדמי קורסים מקבילים או קורסים שווי ערך לקורסים הנדרשים במסגרת ההשלמות, יוכלו לקבל עבורם פטור.

1. תלמידים במסלול זה חייבים ב - 18 ש"ש כדלקמן:

- א. סמינריון בהיסטוריה והיסטוריוגרפיה, על התלמיד להגיש רפרט בכתב (2 ש"ש).
- ב. 2 סמינריונים מתקדמים, על התלמיד להגיש עבודות סמינריוניות (4 ש"ש).
- ג. 2 סמינריום בסיסיים (4 ש"ש).
- ד. 1 קורס לתואר שני (2 ש"ש).
- ה. 3 קורסים במחלקה, חובת בחינה (6 ש"ש).

במסלול זה ניתן יהיה לקבל פטור מקורסים בהיסטוריה כללית שנלקחו כקורסי השלמה בתואר ראשון, במסגרת החובות של תעודת הוראה, עד למקסימום של 6 ש"ש.

2. סמינר מחלקתי: ההשתתפות חובה בכל שנה משנות הלימודים לתואר.

3. ידיעת שפות: אנגלית לתואר שני.

בוגרי אוניברסיטאות ומכללות המוכרות על-ידי המל"ג שלמדו אנגלית וקיבלו פטור במסגרת התואר הראשון יהיו פטורים מחובה זו לתואר שני על פי נתונים מוכחים של דו"ח לימודים (פרטים על מבחני המיון, רמות הקורסים שייקבעו והקריטריונים למתן פטור לזכאים – ראה בפרק המבוא בחוברת הועדה לתואר שני).

4. לימודי יהדות:

על פי הדרישות הכלליות לתואר שני.

רשימה מפורטת של הקורסים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/627>

טבלת מעקב להשלמת חובות מסלול מורים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/356>

מסלול ב - תכנית מדע והלכה

1. תלמידים במסלול זה חייבים ב - 18 ש"ש כדלקמן:

- קורסי מחקר - 3 ש"ש
- סמינריונים, על התלמיד להגיש עבודה סמינריונית - 4 ש"ש
- קורסי חובה - 5 ש"ש
- קורסי בחירה - 6 ש"ש

2. ידיעת שפות

אנגלית לתואר שני.

דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

(פרטים על מבחני המיון, רמות הקורסים שייקבעו והקריטריונים למתן פטור לזכאים – ראה בפרק המבוא).
בוגרי אוניברסיטאות ומכללות המוכרות על-ידי המל"ג שלמדו אנגלית וקיבלו פטור, במסגרת התואר הראשון, יהיו פטורים מחובה זו לתואר שני על פי נתונים מוכחים של דו"ח לימודים.
תכנית 'מדע והלכה' מציעה לתלמידה קורס פנימי המוכר לצרכי התכנית בלבד ונערך בקיץ.

3. לימודי יהדות:

על פי הדרישות הכלליות לתואר שני.

רשימה מפורטת של הקורסים ניתן לראות בכתובת:

<http://history.biu.ac.il/node/627>

תואר שלישי

סטודנט שיתקבל ללימודי תואר שלישי ואין לו מ"א בהיסטוריה יחויב בלימודי השלמה.
תוכנית הלימודים של כל סטודנט תיקבע על פי החלטת ראש המחלקה, ולפחות:
א. השתתפות בסמינר המחלקתי והשתתפות בכנסים ובהרצאות אורח של המחלקה בכל שנה משנות הלימודים לתואר.
ב. קורס או סמינר, בו מוטלת חובת השתתפות פעילה, כל שנה משנות לימודיו לתואר.
במחלקה קיים "מסלול משולב לתואר שלישי". במסגרת מסלול זה יוכלו תלמידים מצטיינים לסיים תואר שני ושלישי במהלך 4 שנות לימוד. לפרטים יש לפנות למחלקה.